

अभियान

सप्ताहिक

ABHIYAN WEEKLY

abhiyanweekly40@gmail.com

वर्ष : ३७ / अंक : १८ / २०७६ संसिर १३ गते शुक्रबार / 29 Nov., 2019 / मूल्य रु. १०/-

परिचालन खर्च दिन बन्द गरौ

काठमाडौं। प्रधानमन्त्री केपी ओलीले सरकारको चौमासिक समिक्षा बैठकलाई सोमवार सम्बोधन गर्दै सबै मन्त्रीहरूलाई आ आफ्नो मन्त्रालयमार्फत भएका थेकाको अवस्था १५ दिन भित्र प्रधानमन्त्री कार्यालयमा बुझाउन निर्देशन दिएका छन्। प्रधानमन्त्री ओलीको यस अधिका निर्देशनहरू समेत पालना नभएको अवस्थामा अहिलेको निर्देशनको समेत पालना दुनेमा आशका उभिएको छ। सरकारको चौमासिक बैठकलाई सम्बोधन गर्दै प्रधानमन्त्रीले भनेका छन् युगस्तरीय काम समयमै सम्पन्न हुन नसक्नुको कारण खोजुहोस् र समयमै काम गर्न नसक्नुको कारण खोजुहोस् र समयमै काम गर्न नसक्ने ठेकेदारहरूले ठेका पाउँदा राखेको जमानत समेत जाफत गर्नुहोस् भन्ने निर्देशन दिएका छन्।

»» बाँकी ८ पेजमा

तालीलाई www.abhiyanonline.com.np गा पनि पढ्न सकिन्छ।

समाजवादी पार्टी अझै सरकारमै भुण्डरहने

काठमाडौं। समाजपार्टी पार्टी र राष्ट्रिय जनता पार्टी एकीकरणको प्रयास भइरहेको बेला सत्ताधारी समाजवादी भित्र मतभेद उत्पन्न भएको छ। मंसिर ४ गते प्रधानमन्त्री केपी ओलीले आफ्नो नेतृत्वमा रहेको मन्त्रिपरिषदको सामान्य हेरफेर गर्दा समाजवादी पार्टीका अध्यक्ष समेत रहेका उपप्रधान एवं स्वास्थ्यमन्त्री उपेन्द्र यादवलाई स्वास्थ्य मन्त्रालयबाट हटाएर कानुनमन्त्रीमा सरुवा गरेका छन्। यादवको पार्टीको स्वास्थ्य राज्यमन्त्री रहेका राज्यमन्त्रीलाई समेत हटाइएको छ। स्वास्थ्यमन्त्री यादव स्वास्थ्यसम्बन्धी एक कार्यक्रममा भाग लिन भारत गएको बेला उनी स्वास्थ्य मन्त्रालयबाट कानुन मन्त्रालयमा सरुवा गरिएको थिए।

»» बाँकी ८ पेजमा

महानगरका डन २ अर्बले डाउन

काठमाडौं। विद्या सुन्दर शाक्य, काठमाडौं महानगरका मेयर। उनको प्रत्यक्ष संलग्नतामा महानगरपालिकामा मापदण्ड विपरित भनेन थिएका १३ हजार घरका फाइल सदर गरिएका छन्। ती सबै घर अव मापदण्डअनुसार भएका मात्र होइनन, ती सबै घरधनीले निर्माण सम्पन्नको प्रमाणपत्रसमेत पाएका छन्। मेयरले यसि अनियमित कामलाई नियमित बनाइएपापत २ अर्ब २५ करोडको दक्षिणा पाएका रहेकून्। महानगरकका डन भ्रष्टाचारले डाउन भएको यो उदाहरणले सुखी नेपाली समृद्ध नेपाल बनाउने प्रधानमन्त्री ओली पनि खुशी भए होलान्। महानगर कति कुरुप छ, थप भनिरहनु पर्छ र ?

जो अगुवा उही बाटो हगुवा

काठमाडौं। जो अगुवा उही बाटो हगुवा भन्ने नेपाली उखानलाई बेला बेलामा प्रश्नासिक उच्च तहमा बसेका व्यक्तिहरू र राजनीतिज्ञहरूले चरितार्थ गर्ने गरेका छन्। त्यसको पछिलो उदाहरण दुन पूर्व अखित्यार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगका प्रमुख आयुक्त दिप बस्नेत। बस्नेत लागो समयसम्म सरकारी सेवामा रहेर सचिव पदबाट अवकास प्राप्त व्यक्ति हुन्। चाकडी र चालुक्ती गर्न माहिर मानिएका बस्नेत चाकडीकै भरमा अखित्यार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगको आयुक्त पदमा संवैधानिक परिषदको निर्णयबाट नियुक्त भएका थिए। तत्कालिन अखित्यार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगका प्रमुख आयुक्त लोकमानसिंह कार्की अखित्यारबाट हटाइएको बस्नेतले नै निमित प्रमुख आयुक्त हुँदै प्रमुख आयुक्तको जिम्मेवारी सम्झालेका थिए।

बस्नेत प्रमुख आयुक्त बनेपछि उनले गरेका बद्मासीका घटनाहरू सार्वजनिक हुँदै गएका छन्। बालुवाटारको ललिता निवास जग्गा काडमा समेत उनी मुछिएका थिए। उनी

आवासा तथा भौतिक योजना मन्त्रालयको सचिव हुँदा लिलिनिवासको जग्गा बाँडफौँड गरेर विभिन्न व्यक्तिहरूलाई दिलाउने कार्यमा लागेको आरोप अखित्यारले उनीमाथि लागेको छ भने अखित्यारले नै आफैने आयोगका पूर्व प्रमुख आयुक्तको जिम्मेवारी सम्झालेका थिए।

»» बाँकी ८ पेजमा

तत्काल संसद अधिवेशन बोलाउ

काठमाडौं। प्रधानमन्त्री केपी ओलीले मंसिर ४ गते आफ्नो नेतृत्वमा रहेको मन्त्रिपरिषद पुर्नगठन गरेका छन्। प्रधानमन्त्रीले मन्त्रीहरूसँग कार्य सम्पादनसम्बन्धी लिखित रूपमा सम्झौता गरेका थिए भने मन्त्रीहरूले सचिवहरूसँग कार्य सम्पादनको सम्झौता गरेका थिए। त्यसैगरी सचिवहरूले समेत आ आफ्नो मन्त्रालय अन्तर्गत पर्ने विभागीय प्रमुखहरू र कार्यालय प्रमुखहरूसँग समेत कार्यसम्पादन सम्झौता गरेका थिए। कार्य सम्पादन कमजोर अवस्थामा रहेका केही मन्त्रीहरूलाई प्रधानमन्त्रीले हटाउन भएको छैन

»» बाँकी ८ पेजमा

नगरेको आरोप समाजवादी पार्टीका नेताहरूले प्रधानमन्त्रीमाथि लगाउँदै आएका छन्। अर्कोतर्फ नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी भने समाजवादी पार्टी र राष्ट्रिय जनता पार्टीलाई तत्कालिका लागी सरकार न छोड्ने निर्णय

»» बाँकी ८ पेजमा

उपेन्द्रले छोडेनन्, राजपाले के गर्ला ?

काठमाडौं। संविधान संशोधनको मुद्दालाई २ हुँदै सहमति गरेर सरकारमा सहभागी भएको समाजवादी पार्टीलाई सत्ता छोडु कि सत्तामै बासिरहनु भन्ने दोधार भएको छ। प्रधानमन्त्री केपी ओलीले मंसिर ४ गते मन्त्रिपरिषदको पुर्नगठन गर्दा समाजवादी पार्टीका अध्यक्ष समेत रहेका उपेन्द्र यादवलाई सम्बन्धी तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट यादवलाई हटाएर कानुन मन्त्रीमा सरुवा गरेका छन् भने स्वास्थ्य राज्यमन्त्री रहेका सुरेन्द्र यादवलाई समेत हटाएका छन्। त्यसैगरी समाजवादी पार्टीकै नेताहरूले शहरी विकास मन्त्रालयमा भाग लिईरहेका थिए। मन्त्रिपरिषदको पुर्नगठन हुँदा उपेन्द्र यादव भारतमा स्वास्थ्य सम्बन्धी एक कार्यक्रममा भाग लिईरहेका थिए। मन्त्रिपरिषदको पुर्नगठन हुँदा आफ्ने पार्टीसँग कुै छलफल र सल्लाह नै

www.prabhubank.com

PRABHU ASHIRBAD SAVING

Prabhu आशिर्बाद Saving
अग्रजको आशिर्बाद सम्भालेर रास्तामा

रु ०/-
न्यूनतम
मौजूदात

५%
ब्याजदार

निःशुल्क
डेविट कार्ड

prabhubank

Prabhu Building, Babarmahal | Phone: +977-1-4788500
Fax: +977-1-4780588 Email: info@prabhubank.com | Toll Free No.: 16600107777

Kashmir: The Key to a Grand Bargain

The present situation in Kashmir cannot continue. It's time for daring steps to forge lasting peace.

By Claude Rakits

It has been three months since the government of Indian Prime Minister Narendra Modi decided to revoke by presidential order Jammu and Kashmir's (J&K) special autonomous status within India. In a nutshell, the presidential order of August 5 scrapped provisions of Article 370 of the constitution, which allowed J&K to make its own laws, except in matters dealing with foreign affairs, defense, and communications, and cancelled Article 35A, which gave the J&K legislature the power to determine who is a permanent resident of the territory. Only permanent residents of J&K are legally allowed to own land and apply for government jobs, scholarships, and financial assistance. Both these articles enshrined the 1952 Delhi Agreement between the Nehru government and the then-chief minister of J&K, Sheikh Abdullah.

A direct consequence of this action is that J&K as a state has been abolished and replaced by two Union Territories (Jammu and Kashmir, and Ladakh), which will be governed directly from New Delhi. This came into effect on October 31.

The scrapping of the special status for J&K had been on Modi's party's manifesto for the national election held in April and May, which returned his Hindu nationalist Bharatiya Janata Party (BJP) to power with an increased majority in parliament. So there was no real surprise to this move. However, what surprised the J&K residents was the heavy-handedness of Modi's tactics in the lead-up to the announcement. Some 38,000 additional troops were brought into the territory — already the most militarized zone on earth — to deal with the inevitable popular reaction to this unilateral decision. In addition to the increase in the security force presence, a curfew was imposed; schools and universities were closed; the internet was shut down; thousands of tourists and pilgrims were told to leave; and politicians, including former chief ministers Mehbooba Mufti and Omar Abdullah, were put under house arrest.

While the massive clampdown has eased somewhat for the people of Jammu and Ladakh, the situation remains significantly different for the people living in the Kashmir valley. This is the Muslim-majority area of J&K, which has been getting special attention from the security forces whose approach to crowd control has been brutally heavy-handed. There's only limited mobile phone connectivity, the internet remains shut down, and some curfews are still in place. The security forces continue to use, as they have for months, shotgun pellets for crowd control, injuring hundreds of civilians, including women and children. The valley is effectively still in lockdown mode. This has severely affected the daily lives

of some 8 million residents of the Kashmir Valley. And while shop owners are allowed to reopen for business, they have decided instead to resist New Delhi's unilateral move and have self-imposed a shutdown en masse of their businesses. Finally, parents' fear for their children's safety has led to the majority of them keeping their children at home.

This intolerable situation, however, has begun to get the attention of world leaders, such as German Chancellor Angela Merkel and U.K. Prime Minister Boris Johnson, who have condemned the security forces' unacceptable tactics. The U.S. Congress held a public hearing recently on the situation in Kashmir, during which members were highly critical of India's approach to Kashmir. U.S. newspapers such as The Washington Post and The New York Times, which are generally sympathetic to the Indian government, have begun to run stories much less favorable to New Delhi's position. Finally, the Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights (OHCHR) has been scathing about the situation and has demanded that the Indian authorities "fully restore the rights that are currently being denied." This has not been the first time that OHCHR has been critical of India's governance approach to the territory. In July, it released its second report on the situation in Kashmir, which called for an international commission of inquiry to investigate the allegations of human rights violations.

Although Modi has declared that the situation will be back to normal after four months, few people are convinced that will be the case. It's already been three months since the presidential order came down and normality is far from being close to being restored. And no one is convinced either that the reason for the change of status was to bring development to J&K and to better integrate it with the rest of India. The big worry for everyone is that once the clampdown is lifted — which it will have to be eventually — the situation will get worse before it gets better. Or as Prime Minister Imran Khan of neighboring Pakistan put bluntly when addressing the UN General Assembly in September, there "will be a bloodbath when the curfew is lifted."

It's important to remember that the present unrest in Kashmir didn't start three months ago. Its genesis goes back to the rigged state elections of 1987 and the subsequent uprising against the state government's draconian laws. These led to the start of the insurgency, assisted by Pakistan, across the border. The (Jammu & Kashmir) Public Safety Act (PSA) and the Armed Forces Special Powers Act (AFSPA) have been used ruthlessly against political opposition and militants, allowing the detention of someone without trial for up to two years. These laws have effectively given

the Indian security forces carte blanche against all opposition and feed much of the anti-Delhi sentiments among the Muslims of J&K. As noted above, the OHCHR has been particularly scathing about Indian security's behavior in Kashmir.

Bearing in mind the long history of political suppression in Kashmir and the subsequent abrogation of J&K's autonomy, it's obvious the present situation in Kashmir cannot continue and will simply get worse. There are three reasons why there needs to be a circuit-breaker. First, the Kashmiris are hurting, and their human rights are being trampled daily. This needs to stop. Second, India aspires to great nation status, but Kashmir is making it bleed on the world stage. The behavior of its security forces in Kashmir is appalling, and the lack of accountability is staggering. This is unacceptable for a country that prides itself as being the largest democracy in the world. It needs to heal this public relations wound. Third, since Partition, Kashmir has been a festering issue that has poisoned relations between nuclear-armed India and Pakistan; wasted billions of rupees on defense spending by both countries; caused three wars; and utterly stunted normal economic and trade relations between the two countries, which could have helped lift millions of Indians and Pakistanis from abject poverty. This absurdity must also stop.

The circuit-breaker would be a grand bargain between India and Pakistan. While it would cost a lot of political capital from both Khan and Modi, the reward down the road would be worth it. It would cut the 70-year-old gordian knot. The broad outline of the five-step bargain would be as follows.

Pakistan and India would co-sponsor a UN General Assembly resolution to refer the Kashmir question to the International Court of Justice (ICJ) for an advisory opinion under Article 96 of the UN Charter. While an ICJ advisory opinion is nonbinding, it would certainly assist in informing and framing the subsequent negotiations, whether it's at the UN Security

Council or in other international fora. Modi has long argued that Kashmir is a domestic issue, but, however much he would like it to be, this is no longer the case. Kashmir is today very much in the international public eye.

India would revoke the August 5 presidential order and reinstate J&K's autonomy status. New Delhi would also revoke the draconian laws applied in Kashmir, notably the notorious AFSPA. It would also release all political prisoners.

In return for agreeing to these painful and courageous political moves in their respective countries — which would demonstrate their true commitment to finding a permanent solution to Kashmir — the two leaders would agree to the Commonwealth Eminent Persons Group (CEPG) mediating between the two countries over how to resolve Kashmir peacefully. The CEPG has a sound track record in resolving difficult issues. Importantly, both countries are members of the Commonwealth and CEPG would not have a bias toward one or the other of the parties involved. Other potential mediators, such as U.S. President Donald Trump, the UN, or a think tank, either have too much historical baggage, are inherently biased toward one or the other of the parties, or lack political clout to be effective mediators.

For too long the Kashmir question was all about who the territory belonged to, Pakistan or India. But over the last 70 years things have moved on, and the issue now is really

about the self-determination of all Kashmiris, those in J&K and those in Pakistan, i.e., Baltistan and Azad Kashmir. The ideal for fulfilling this act of self-determination would be a referendum. This would be the fifth step. Accordingly, and because of the religious mix of Indian and Pakistan-administered Kashmir, there would need to be four UN-supervised referenda, each with the same three options: Join Pakistan; join India; or independence. The four referenda would be held simultaneously, but counted separately in Baltistan and Azad Kashmir, the Kashmir valley,

Jammu, and Ladakh.

The role of the CEPG would be to negotiate and manage this difficult five-step process, including the modalities and how the results would be implemented peacefully. A critical element for the success of this process would be to put in place systems that would prevent one or the other party from going back on its commitments. Critically, this would include the demilitarization of all of Kashmir, the Indian and Pakistani-administered parts, prior to the holding of the referenda. Whichever part decided to go for independence — probably only the Kashmir Valley (the others would most likely stay put) — should be a demilitarized country, with only a police force for maintaining law and order.

The big unknown would be the attitude of China toward this mediation process, given that it occupies a part of Ladakh as spoils of the 1962 China-India War. Suffice to say, it wouldn't be in Beijing's interest to play the spoiler in this process.

As an added incentive to ensure the parties stayed the course, including countering potential disgruntled spoilers, would be the promise of significant international economic assistance for the development of all parts of Kashmir at the end of the process. As part of the economic aid package, there would have to be free movement of people between all parts of Kashmir after the referendum, regardless as to how the vote went.

Admittedly, this would be a very, big gamble for both leaders to take. There would be many skeptics trying to stop them. And while the stakes are high for both, the win of finally achieving peace in Kashmir after so many years wasted would absolutely be worth the risk. Only Khan and Modi, who both have strong personalities and large followings in their respective countries, would be able to pull off such a bold, out-of-the-box move. Everything else having failed, there is nothing to lose in trying, and it may result in the grand bargain we've long been waiting for.

कर्मचारीहरूको साथमा सेव्युरी बैंक

न्यूनतम मौजदात
रु. १,०००/-

६.५%
व्याजदर

रु. ६,००,०००/-
बारावरको आकरिक दुर्टला
बीमा (Flat)

रु. १,००,०००/- सरगको
औषधि उचाचर सुविधा
(Hospitalization)

विशेष छुटहरू

Locker Facility,
Good for Payment,
Balance Certificate र
Credit Card को गारंक
शैलकमा ५०% छुट*

आकर्षक बीमा सुविधाहरू

निःशुल्क सुविधाहरू

SMS Alert,
Mobile & Internet
Banking, ABBS जेवा,
DEBIT CARD,
CREDIT CARD
को आकर्षक
शैलकमा ५०% छुट*

सरल कर्जा प्रवाह
बैंकका सबै
शास्त्रात्मक ग्राप्त
जर्न शिफ्टे

सेव्युरी कर्मसियल बैंक लिमिटेड

प्रधान कार्यालय: पुतलीसडक, काठमाडौं, फोन: ४४४५०६७/४४४०४२९, फॅक्स: ४४४९४२२, ईमेल: welcome@centurybank.com.np, वेब: www.centurybank.com.np

सरल बैंकिङ...सबैका लागि

स्वाभिमानले बाच्छ देश

• राजन कार्की

rajan2012karki@yahoo.com

यतिबेला नेपालको आन्तरिक राजनीतिका नायकहरू संवेदनहीन देखिन्छन् । उनीहरू लोकतन्त्र लोकतन्त्र भनेर शान्ति, समृद्धि, स्वाधीनता र विकासशीलताको मार्ग छाडेन देश र जनताको रगत पसिनाको सर्वत पिउने अपराधकर्ममा लित्त छन् । राजनीतिमा हुने पर्ने धर्म समाप्त भएको छ । धर्महीन राजनीतिले मुलुकलाई अपराधी क्षेत्र बनाउँदै गएको छ ।

नेताहरूको यो अकर्मण्यताको जति आलोचना गरे पनि सकिन्छ । नेपाली राजनीति गर्ने र स्थायी सरकार चलाउने तह र तकाले बुझनैपर्ने सत्य के हो भने रगतको सर्वत पिएर कलिंगको महायुद्ध जिले विजेता थिए सम्राट अशोक । चक्रवर्ती महाराज । तर उनी पनि लुम्बिनी आएर शान्तिदूत बुद्धको पातमा लम्पसार पर्नेपन्यो । आजका स्वार्थका पुतला शासकहरूले यो इतिहास पढ्नु, लुम्बिनी पुगेर अशोक स्तम्भ मुनी लेखिएको

पड्नु, लुम्बिनी पुगेर अशोक स्तम्भ मुनी लेखिएको शिलालेख पढ्नु । मान्छेको जीवन छोटो छ, अमर कोही छैन । समयले कसैलाई पर्खदैन । जीवन दर्शन बुझन र राजनीतिका पवित्र धाराहरू बगाउने कर्ममा लाग्नु, राजनेता बन्नु । १९४९ मा भारतसँग शान्ति तथा मैत्री सन्धि गर्ने भुटानको रक्षा र सुरक्षाको लगाम भारतको हातमा छ । १९५० मा भारतसँग सन्धि गरेको सिविकम १९७५ देखि भारतको प्रान्त भइसक्यो । स्वाभिमान भएन भने देश अर्काको बँधुवा, अर्कामा कसरी बिलीन हुनुपर्ने रहेछ । उदाहरण हुन यी ।

विदेशीले चलखेल गर्न पायो भने पहिले स्वाभिमान धुलिसात पार्छ, अनि स्वाधीनता खाइदिन्छ । जुन मुलुकमा स्वाभिमान ज्यौदो छ, त्यही देश अडिन सक्छ, ठडिन सक्छ । नेपालको गतिमति असफल राष्ट्र बन्ने बनाउनेतिर देखिएकाले यो समयमा नेपाली स्वाभिमान जागेन भने फेरि अस्तित्व समाप्त हुनसक्छ । नेपालीका लागि यो समय स्वाभिमान जगाउने समय हो ।

चेलीबेटीको असिमता दिनहुँ गिजोल्ल खुला सीमा छ, नेपालीलाई पिरोलु पिरोलु बाली पाक्छ लुटेर खान्छ नुनतेल किन्ने पैसा कमाएर ल्यायो, कुटेर लान्छ साँध नमिच भन्यो, देवेन यादवलाई जसरी हातखुट्टा बाँधेर थुन्छ यो मेरो बारी भन्यो मेरा भारत है भनेर खोक्छ होइन भन्ने गोविन्द गौतमलाई जसरी गोली ठोक्छ । कातिक १६ गते नेपालको कालापानी, लिमियाधुरा, लिपुलेको ३८७ बर्ग किलोमिटर भूमि भारतको नक्सामा हाल्यो । माटो हाम्रो, हकदावी उसको । शासन हाम्रो तालाचावी उसको । हाम्रो

स्वाभिमान त तमासा बन्यो ।

मुखले आफ्नो सेना आफ्नै देशमा लैजाउ भन्छ सरकार, नेपालको नक्सा कुन हो, देखाउँदैन सरकार । अभियन्ताले नक्सा जारी गर्छन, चुँइक्क बोल्दैन सरकार । टेक्दै टेक्दैन । सॉलेलाई छेकै छेक्दैन । २ तिहाइको बलियो सरकार, भिजेको परालुखुँडे पो परेछ । स्वाभिमान रित्याएर ठहरै मरेछ ।

यो मेरो देश भन्न नसक्ने संविधान, संवैधानिक सरकार, नयाँ नेपाल हो कि गया नेपाल ?

चर्को भाषण गरेर चुनाव जित्दैमा कोही गान्धीजस्तो, मण्डेलाजस्तो, लीक्वान युजस्तो, मलेसियाका महाथीरजस्तो बन्न नसक्ने रहेछन् । युद्ध जिले अंग्रेजले नालापानीमा बलभद्रको सालिक बनाएर पूजा गयो । वीर मर्दैन, बाँचेका कायरहरू दिनदिनै मर्हन् । जनताको नजरबाट गिर्हन् ।

देशलाई नगरबधु बनाउने विजलिङ, मिर्जाफर, लेण्डुप घातक थिए, कुहिएर गए । हाम्रो नेतृत्वमा नीति, निष्ठा, नैतिकता गुमाउनेहरू कुहिएको सिनो अन्धकार भो ।

स्वाभिमानको शिक्षा जनताले दिने हो ।

कृष्णले त द्वारका बनाए, जनयुद्ध र जनआन्दोलनमा पञ्चजन्य शंख फुकेका हाम्रा कृष्णहरू देशका लागि दुर्योधन र दुशासन बनेका छन् । कसैले सुनेको छ-कुनै शासक, प्रशासकले मेरो देश नेपाल हो भनेर गर्न गरेको ? मेरो देश नेपाल भन्नेले राष्ट्रघात गर्दैन । अनुहार मिल्दैमा वनबिरालो बाध हुन्न । देशका चालकहरू दिनभरि नेपालको भण्डा बोकेर सडकमा हिँडे हरिनारायण शिल्पकारभन्दा होचा देखिन्छन् । लाइट अफ एसियाको देश, अन्धकार भो ।

चुनाव त इटलीका मुसोलिनीले पनि जितेका थिए । १७ लाख भोट ल्याएर हिटलरले पनि चुनाव जितेको हो ।

१९४५ मा हिरोसिमा र नागासाकीमा अण्युबम हान्ने स्याक आर्थर नरसंहार देखेर धुरुधुरू रोएका थिए । चीनमा सांस्कृतिक क्रान्ति गर्ने माओले जनताका सामु धुँडा टेकेर माफी माँगेका थिए । तक्षशीला जितेर चक्रवर्ती महाराज बनेको अलेक्झेंडर दी ग्रेटलाई उठाए खिरारीले मान्छेको विश्वास जितिस भनेर सोधा खिन्न भएर थचकके बसेको थियो । १ लाख ४७ हजार ९८१ बर्षमाइलको भानोल आज बैरीले रोटी चुँडेकै चुडेर खाइरहेको छ । हाम्रो नेतृत्व किन जित्रो तालुमा टाँसेर बसेको छ ? यी दयाका पात्र हुन, यिनलाई कति गर्ने दया ?

चेतना रहोस, ठूलो त डाइनासोर पनि थियो । आज डाइनासोर छैन । किन ? सबै टल्क्ने बस्तु हीरा हुन्नैन । टल्क्नेको तन्त्रले मर्हु न बाँच्नु पो बनायो । सच्याउन जनताले हो, जनताको स्वाभिमानले हो ।

माटो बाँचेको छ । माटो बाँचे नेपाल बाँच । नेपाल बाँचे नेपाली बाँच्न । नेपालीको स्वाभिमानले देश बाँच । स्वाभिमान मैनवती जसरी पग्लाई गएको छ, स्वाभिमान बचाउँ ।

साल्ट ट्रेडिङ कंपनी लिमिटेड

द्वारा प्रवर्द्धित
ग्राहक

तौल पूर्ण, सुरक्षा सम्पूर्ण

- ISI स्टाण्डर्डको मित्र बाहिर रवर कोट भै बीचमा रिटलको जाली भएको ३ तहको होजपाइप
- उच्च गुणस्तरको रेगुलेटर
- पुनः प्रयोग गर्न न सकिने प्लाष्टिक सिल भएको सिलिण्डर
- कम्प्यूटर प्राविधिकाट चल्ने प्लान्ट, तौलमा सोहै आना द्रवक हुनुहोस

साल्ट ट्रेडिङ कम्पनी उत्कृष्ट खाद्य बस्तुहरू

पद्धत्यौ हाती बसीकन सँगै वेद, बाइबल, नमाज
पसेकेही नरपशुहरु ध्वस्त पारे समाज ।

मन्यो ज्यूदै त्यो जस्ले बिर्सियो देशको माटो
बाँच्यो त्यो मर्रे पनि जस्ले ससिक्खयो देशको माटो ।

कायर भेर पटक पटक मर्नुमन्दा
बहादुर भेर एकै पटक मर्न सकौ।

अभियान

साप्ताहिक

सम्पादकीय

नेपालको भूमिबाट भारतीय सुरक्षाकर्मी हटाउ

नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी नेतृत्वमा रहेको प्रधानमन्त्री केपी ओली नेतृत्वको २१ महिने सरकार अस्तिमात्र (मंसिर ४ गते) सामान्य हैरफेर भएको छ। लामो समयदेखि मन्त्रिपरिषदमा हैरफेर हुने बताइएको थियो। मन्त्रिपरिषदको हल्लाले बजार ततेको भएपनि केही विवादित मन्त्रीहरू हैरफेरमा नरहेको र केही मन्त्रीहरूले रासो काम गरिरहेको भएपनि दलगत र गुटगत राजनीतिले गर्दा उन्हीहरू हैरफेरमा परेका हुनाले सत्ताधारी दलहरू भित्रै असन्तुष्टिका स्वरहरू सुनिएका छन्। पार्टीका दुई अध्यक्षहरूले मन्त्रिपरिषद्को हैरफेर बारेमा व्यापक छलफल गरेपनि मन्त्रिपरिषद्को हैरफेर र नयाँ आउने र पुराना मन्त्रीहरूको बहिंगमत गर्दा पार्टीभित्रै असन्तुष्टि जन्मिएको छ। सत्ताधारी दलले हेका पुऱ्याउन नसबदा मन्त्रिपरिषद् मात्र होइन प्रधानमन्त्री ओली स्वयम विवादको धेरामा तानिएका छन्।

खास गरेर अदालतले सामान्य तारेखमा राखेका व्यक्तिलाई मन्त्री बनाइएकोमा त्यसको चौतर्फी विरोध मात्र भएको छैन कानुनको पालना नगरेको आरोप समेत सत्ताधारी दल र प्रधानमन्त्रीलाई लागेको छ । ज्यान मार्ने उद्योगको आरोप लगाएका व्यक्तिलाई अदालतले सफाई तै नविडिसको अवस्थामा मन्त्री बनाइनु कानुनको धज्जी उडाइनु तै हो । तत्कालिन सभामुख लगायत नेपाली कांग्रेसका सांसद मो अफताप आलाम अदालतको आदेशमा थुनामा रहेका छन् । उनीहरूमाथि पनि महरालाई यैन दुर्घटवहार गरेको र आलामलाई ज्यान मार्ने उद्योगमा संलग्न रहेको आरोप लागेकोमा अदालतले उनीहरूलाई थुनामा पठाएको थियो । तर दोलखाबाट प्रतिनिधिसभा सदस्यमा निवार्चित भएका पार्वत गुहङ्गमाथि समेत ज्यान मार्ने उद्योगको आरोप लागेकोमा उनलाई अदालतले हाललाई साधारण तारेखमा छाड्ने आदेश दिएको थियो । अहिले तिनै व्यक्तिलाई मन्त्री बनाइएको छ । उनलाई अदालतले निर्दोष साकित गरेको छैन । दोष लागेका व्यक्तिलाई मन्त्री बनाइहाल्नुपर्ने अवस्था किन पन्यो प्रधानमन्त्रीलाई । मन्त्री त पछि पनि बनाउन सक्नुहन्थ्यो प्रधानमन्त्रीले तर अहिले तै आरोपित व्यक्तिलाई मन्त्री बनाउँदा अदालतलाई प्रभावित पार्न सक्ने भएकाले त्यस्ता व्यक्तिलाई मन्त्री बनाउन किमार्थ उपयक्त थिएन ।

प्रभावत पान सक्त भएकाल त्यस्ता व्यक्ताताइ मन्त्री बनाउनु किमाथ उपयुक्त थिएन । लोकतान्त्रिक पदहि अनुसार मन्त्री कस कसलाई बनाउने र कसलाई मन्त्रीबाट विदाई गर्ने भन्ने तिरिय गर्ने अधिकार प्रधानमन्त्रीको भएपनि आरोपबाट मुक्त नहुँदै आरोपित व्यक्तिलाई मन्त्री बनाइनु लोकतान्त्रिक पदहिके खिलाप हो । लोकतन्त्रमा सबै नागरिक समान हुन्छन् चाहे तीनीहरू प्रधानमन्त्री, मन्त्री तै किन नहुन् । कानुन सबैको लागि बराबरी भन्ने सिद्धान्तलाई समेत उल्लंघन गर्दै आरोपित व्यक्तिलाई मन्त्री बनाउनुले के कानुन सबैको लागि बराबरी भन्ने सिद्धान्तलाई तै उल्लंघन गरिएको त होइन भन्ने प्रश्न समेत उठेको छ । कानुनी राज्यमा कानुन र विधिको शासन हुनुपर्न विश्वव्यापी सिद्धान्त रहेको छ । व्यक्तिले होइन, विधि र कानुनले राज्य सञ्चालन हुनुपर्नमा पछिल्लो समयमा विधि कानुनलाई उल्लंघन गर्दै राज्य सञ्चालन गर्ने मनसाय राखेर प्रधानमन्त्री ओलीले राज्य सञ्चालन गर्न खोजेको जस्तो देखिएको छ । संसदमा नेकपा एकलैको बहुमत रहेको छ । त्यसमा पनि समाजवादी पार्टी सरकारमा सहभागी भएकाले सरकारको पक्षमा खण्डै दुई तिहाई रहेपनि सरकारले जनताले चाहेजस्तो सेवा सुविधा दिएर जनताको विश्वास जित्न नसकेको बेला हेरफेर गरिएको मन्त्रिपरिषद् मा केही विवादास्पद मन्त्रीहरूलाई मन्त्रिपरिषद्बाट विदा गर्न नसक्नु प्रधानमन्त्रीको कमजोरी तै हो । यसलाई स्वीकार गर्नुपर्दछ । दुई तिहाई नजिकका प्रधानमन्त्रीले तै विवादास्पद मन्त्रीहरूलाई हटाउन सक्छैन् भन्ने हिजो रहेका संयुक्त मन्त्रिपरिषद्मा रहेका मन्त्रीहरूको बारेमा कुरा गर्ने अधिकार ओली सरकार र सत्ताधारी पार्टीलाई छैन । आजको जस्तो सहज अवस्थामा हिजोका सरकारहरूमा रहेको थिएन । संयुक्त सरकार रहेकाले सत्तामा रहेका सबै पार्टीहरूलाई चिन्त बुझाउनुपर्न अवस्था हिजो थियो । आज त प्रधानमन्त्रीकै पार्टीको संसदमा बहुमत रहेकोले अन्य पार्टीहरूलाई चिन्त बुझाउनुपर्न अवस्था नरहेको र सरकारलाई काम गरेर देखाउने अवस्था रहेकोमा विधि, कानुनलाई मिचेर आरोपित व्यक्तिलाई मन्त्री बनाउनु र विवादास्पद मन्त्रीलाई हटाउन नसक्नु प्रयत्नमन्त्रीको कमजोरी दै ।

प्रधानमन्त्रीका कमज़रा हो। अर्कोंतर्फ हालै भारतले नेपालको केही भूमिलाई आफ्नो राजनीतिक नक्सामा राखेर नेपालको भू भाग मिच्छे प्रयास गरिरहेको छ। भारतले पटक पटक नेपालको भूमि नमिवेको अभिव्यक्ति दिईरहेको छ। सीमाको विवाद हल्ला गरेर वा कराएकै भरमा समाधान हुन सक्दैन, त्यसलाई कुट्टनीतिक र राजनीतिक तवरले समाधान खोजिनुपर्दछ। तर आफ्नो भूमिको रक्षा गर्ने माग गर्दै सडकमा उत्रिएका स्वाभिमानी नेपाली जनतामाथि सरकारले ज्यादी गर्दै लाई प्रहार गर्ने र पकाउ गर्नु सरकारको लागि लाजमर्दो विषय हो। प्रगुच्छ प्रतिपक्षी दल लगायत अन्य सबै दलले तत्काल सीमा विवाद अन्त्य गर्न सरकारलाई आग्रह गरिरहेका छन् भने सीमा विवादका बारेमा सरकारले गर्ने हरेक निर्णयहरूमा सहयोग र समर्थन गर्ने राजनीतिक सहमति समेत भईसकेको अवस्थामा सरकारलाई भारतसँग वार्ता गर्न कसले रोक्यो? राजनीतिक परिवर्तनपछि, राजनीतिक दलहरूमा सहमति भएको यो नै पहिलो पटक हो। २०१५ सालको विपी कोइराला भन्दा शक्तिशाली रहेको कपी ओली सरकारलाई सीमा विवादका बारेमा राजनीतिक दल र जनताले पूर्ण सहयोग र समर्थन समेत गरिरहेका बेला अब भारतसँग वार्ता गर्नु कुनै ढिलाई गर्नु हुँदैन। मुलुकमा समस्या उत्पन्न भएका बेला हाम्रा परराष्ट्रमन्त्री विदेश सयरमा जानु कुनै हालतमा पनि उचित हुन सक्दैन। कुट्टनीतिक माध्यमको बाटो परराष्ट्रमन्त्रालयबाटै र परराष्ट्र मन्त्रालयकै उच्च तहका कर्मचारीहरूले सरकारको निर्देशनमा भिलाउतुपर्नेमा परराष्ट्रमन्त्री र परराष्ट्र सचिव विदेश भ्रमणमा जाने हो भने वार्ता गर्न विलम्ब हुन्छ त्यसैले अब सरकारले कुट्टनीतिक र राजनीतिक तवरबाटै समस्याको समाधान खोज्नु उपयुक्त हुनसक्छ। तर अहिले नै त्यस्तो अवस्था देखिएको छैन। त्यसैले अब कुनै विलम्ब नगरी सीमा विवादको टुङ्ग लगाउनु स्वयम् प्रधानमन्त्री ओली सक्रिय हुनुको विकल्प बाँकी देखिँदैन। ओलीलाई राष्ट्रवादको परीक्षण हुने अवस्था आएको छ। नेपालको एक इन्च जमिन पनि मिच्छ नदिने र अरुको पनि एक इन्च जमिन नचाहिने अभिव्यक्ति दिएर मात्र समस्याको समाधान हुन सक्दैन। त्यसैले आफ्नो राष्ट्रवादी छविलाई जोगाई राज्ञुपनि भारतले मिच्छेको नेपालको भू भाग बाट भारतीय सेना फिर्ता गरी नेपाली भूमिको सुरक्षा गर्न ओली सरकार लागि परोस भन्ने हामी कामना गर्दछौं।

अवसरको सदुपयोग गर्न सकलान् प्रम ओलीले

अहिले मुलुक विभिन्न समस्यामा
गुज्जिएको छ । ती सबै समस्याहरूको
प्राथमिकता क्रममा राखेर समाधान गर्ने
अवसर नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी नेतृत्वको
केपी ओली सरकारलाई रहेको छ ।
संघीय संसदमा ओली सरकारलाई भण्डै
दुई तिहाईको समर्थन रहेको हुनाले
समस्याहरूको समाधान इतेसमै त्रैपाली

जनताले आशा गरेका छन् । प्रधानमन्त्रीको दृढ़ विश्वास र संसद र जनताको समर्थनमा सबै समस्याहरूको समाधान हुन सक्ने आशा जागेकै बेला भारतले आफ्नो राजनीतिक नक्सामा नेपालको भू भागलाई समेत समेटेर नक्सा प्रकाशित गरेपछि भारतको नियतप्रति नेपाली जनताले आक्रोश व्यक्त गरिरहेका छन् । नेपालको केही भू भागहरू भारतले हस्तक्षेप अहिलेमात्र गरेको होइन । नेपाल र भारतबीच खुल्ला सिमाना भएकाले त्यसको फाइदा भारतले उठाउन खोज्नु भारतकै लागि लज्जाको विषय हुनुपर्दथ्यो तर आजसम्म पनि उसले आफ्नो गल्ती सुधार गर्नुको बदला आफ्नो राजनीतिक नक्सामा नेपालको भू भाग नराखेको भन्नै विश्व जगत् लाई भ्रुक्याउने प्रयास गरिरहेको छ । भारत हाम्रो छिमेकी मुलुक हो । छिमेकी भएका नाताले उसले अर्को छिमेकीलाई सहयोग र समर्थन गर्नुपर्नेमा उसको भूमि नै कब्जा गर्न नियत राख्नु विस्तारवादी नीति बाहेक अन्य केही हुन सक्दैन । त्यसैले भारतले विश्व जगतलाई भुलभुलैयामा नपारेर नेपालको भूभाग छोड्नु नै उसको हितमा हनेछ ।

भारतले नेपालमाथि गिद्धे आँखा
लगाएको यो पहिलो पटक होइन । उसले
नेपालमाथि तीनपटक आर्थिक नाकाबन्दी
समेत लगाईसकेको छ । नेपालमाथि
आर्थिक नाकाबन्दी लगाएर आफ्नो स्वार्थ
पूरा गर्न खोजेपछि त्यस कार्यले गर्दा
नेपाली जनतामाथि भारतप्रतिको आक्रोश
दिन प्रतिदिन बढ्दै गएको प्रष्ट रूपमै
देखिएको छ । नेपालजस्तो सानो र भू
परिवेष्टित देशले पाउनुपर्ने सुविधा रोकर
भारतले आफ्नो हैकम नेपालमाथि चलाउने
जुन दुष्प्रयास गर्दै आएको छ त्यसले
गर्दा विश्व जगतमै भारत आलेचित हुँदै
आएको र नेपाली जनता समेत दिनप्रतिदिन
भारतका विरुद्ध आक्रोशित हुँदै विरोधमा
उत्रिंदै आएका छन् । नेपालमा राजनीतिक
स्थिरता भएको खण्डमा हाम्रा दुवै छिमेकी
मुलुकहरू चीन र भारतलाई नै फाइदा
पुगदछ एउटा छिमेकी मुलुक अशान्त भएको
खण्डमा त्यसको प्रत्यक्ष र अप्रत्यक्ष असर
दुवै मुलुकलाई पर्दछ भन्ने हेकका हाम्रा
दुवै छिमेकी मुलुकहरूले राख्नु उपयुक्त
हुनेछ । पछिल्लो समयमा लामो समयपछि
नेपालमा स्थिर सरकार बनेको छ । त्यो
पनि जनताको मतबाट । अहिले सत्तामा
रहेको नेपाल कम्प्युनिष्ट पार्टीले संघीय
संसद र मुलुकमा स्थापना भएका ७ वटा
प्रदेशसभा मध्येका ६ वटा प्रदेशमा बहुमत
ल्याएको छ । संघीय संसदमा नेकपाको
एकलै बहुमत रहेकोले उसले पाँच वर्षसम्म
सत्ता सञ्चालन गर्न अन्य पार्टीहरूको
सहयोग र समर्थन लिइरहनुपर्ने आवश्यकता
छैन । संघीय संसदमा र ६ वटा प्रदेशमा
नेकपाकै बहुमत रहेकोले नेकपालाई आफ्नो
नीति तथा कार्यक्रमहरू लागु गर्न कुनै बाधा
विरोध देखिँदैन । तर त्यति हुँदा हुँदै पनि
प्रधानमन्त्री केपी ओली नेतृत्वको सरकारले
जनताले चाहेजस्तो काम गर्न सकिरहेको
छैन । आखिरी किन ? संसदमा रहेका
र संसद बाहिर रहेका पार्टीहरू सबैको
एउटै उद्देश्य हो, नेपाललाई विकसित राष्ट्र
बनाउनु र नेपाली जनताको जीवनस्तरमा
सुधार ल्याएर नेपाल र नेपाली जनताको
मुहार फेर्नु । यी सबै कामहरू स्थिर सरकार
र बलियो प्रतिक्षी बाट मात्र सम्भव हुन्छ ।
राजनीतिक दलहरू समेत जनताको सेवाकै
लागि गठन भएकाले विकास निर्माणका
कार्यमा सरकारलाई सधाउनु राजनीतिक
दलहरूको दायित्व र कर्तव्य समेत हो । तर
व्यवहारमा अहिले त्यस्तो अवस्था देखिएको
हो ।

- देवेन्द्र चुडाल
endrachudal@gmail.com

राजनीतिक दल र त्यसका समर्थकहरूका
लागि मात्र हुन सक्दैन त्यसैले सबै
राजनीतिक दलहरू एकै ठाउँमा उभिएर
विकास निर्माणमा सहभागि हुनु राजनीतिक
दलहरूको धर्म समेत हो ।

मुलुकमा राजनीतिक परिवर्तन भएपनि राजनीतिक दल र त्यसका नेताहरूको सँचर र विचारमा परिवर्तन हुन नसकिरहेको सत्य वास्तविकता हो । त्यस्था परिवर्तन भएपनि नेताहरूको सँचमा परिवर्तन नभएसम्म विकास निर्माणले गति लिन सक्ने अवस्था नै रहँदैन । अहिले मुलुकको प्रमुख समस्या भनेको त्यही हो । मुलुक भ्रष्टाचारले आक्रान्त भएको छ । भ्रष्टाचार नियन्त्रण गर्ने सम्बैधानिक संस्थाका प्रमुखहरू नै भ्रष्टाचारमा मुछिएका छन् । दिनहुँजस्तो सरकारी कर्मचारीहरू घुस लिँदालिँदै पक्राउ परिहेका छन् आखिरी किन ? त्यसैमा ज्यान मार्ने उद्योग र बलात्कार जस्ता काण्डमा नेताहरू नै पक्राउ परिहेका छन् यी सबै कारणहरूले नेपाली जनताको शिर निहुरिएको छ । के जनताले नेताहरूलाई त्यस्तै कार्यमा लाग्नुहोस् भनेर आफ् ना प्रतिनिधि चुनेका थिए त ? अवश्य पनि थिएनन् । त्यसै कारण अब संविधान संशोधन नै गरेर भएपनि जनताका निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरू असम्बैधानिक कार्यमा संलग्न भएको खण्डमा त्यस्ता प्रतिनिधिहरूलाई जनताले फिर्ता बोलाउन पाउने अधिकारको व्यवस्था गरिनु उपयुक्त हुनेछ । त्यस कार्यका लागि संविधान संशोधनको लागि अहिलेको अवस्था उचित रहेको छ । अहिले संघीय संसदमा केपी ओली नेतृत्वको सरकारसँग झण्डै दुई तिहाई मत रहेको र समाजवादी पार्टी र राष्ट्रिय जनता पार्टीले समेत संविधान संशोधनको माग गरिरहेको बेला संविधान संशोधन गर्नु आवश्यक छ । विश्वको एकमात्र हिन्दुराष्ट्रलाई केही

पश्चिमाहस्को दबाव र केही डलरवादी
दलाल नेताहस्कै कारण धर्म निरपेक्ष राष्ट्र
बनाइएकोले विश्वमा एकमात्र हिन्दु राष्ट्र
किन नहुने ? त्यसैले नेपाललाई संविधान
नै संसोधन गरेर विश्वको एकमात्र हिन्दुराष्ट्र
बनाएर विश्वभरका हिन्दुहस्को पवित्र भूमि
नेपाललाई बनाउन सकेको खण्डमा विश्वको
मानचित्रमा नेपालको मान प्रतिष्ठा र
इज्जत मात्र बढ्ने होइन हामी नेपालीहस्को
पहिचान समेत विश्वको एकमात्र हिन्दु
राष्ट्रका जनता भनेर नेपालकै गौरव बढ्छ ।
नेपाललाई विश्वको एकमात्र हिन्दुराष्ट्र
बनाएर विश्वभरका हिन्दुहस्को हिन्दुहस्को
पवित्र भूमिको एक पटक दर्शन गराउन
सकेको खण्डमा नेपालको पर्यटन क्षेत्रले
निकै तुलो फड्को पार्न सकछ । विश्वका
हिन्दुहस्कलाई पशुपति नाथको दर्शन गराउन
सकेको खण्डमा हाम्रो आयस्तोतमा र पर्यटन
क्षेत्रले नै फड्को मार्न सक्ने भएकाले अब
सरकारले त्यसतर्फ ध्यान पुऱ्याउनु आवश्यक
छ । भाषणले मात्र मुलुकको विकास सम्भव
छैन । नेपाली जनताले २०४६ सालको
राजनीतिक परिवर्तनपछि दुला दुला भाषण
सुनिसके तर राजनीतिक परिवर्तन मात्र
भयो जनताको जीवनस्तरमा कुनै बृद्धि हुन

अब आत्मसाथ किन नगर्ने ?
कुनै पनि देशको विकास हुन पात्र
फेरिंदैमा सम्भव छैन । राजनीतिक
परिवर्तनपछि तत्कालिन पञ्चायती
सरकारले स्थापना गरेका उद्योग धन्दा
कल कारखानाहरू सबै ध्वस्त पारिदिए ।
कुनै बेला सबैभन्दा बढी राजस्व तिर्ने
जनकपुर चुरोट कारखाना, हिमाल सिमेन्ट,
बाँसबारी छाला जुता कारखाना, हेटौडा
कपडा उद्योग, वीरगञ्ज चीनी कारखाना,
साभा यातायात, ट्रली बस, वीरगञ्ज कृषि
औजार कारखाना सबै बेचिए । कृषि प्रधान
मुलुक भनियो तर पछिल्लो समयमा चामल
लगायत धनियाँसम्म विदेशबाट आयात गरेर
जनताले खानुपरेको छ । उद्योग धन्दा
बन्द गरिएपछि दैनिक हजारौ युवायुवती
विदेशमा रोजगारीको लागि जान बाध्य
भएका छन् । तर दुःखको कुरा आजसम्म
सरकारले न त नयाँ रोजगारी हुने गरी
कुनै उद्योग कलकारखाना खोल्न सकेको
छ न त विदेश जानबाट युवा युवतीहरूलाई
नै रोक्न सकेको छ । २०४५ सालसम्ममा
नेपालले जापान र दक्षिण कोरियालाई आठ
अर्ब बराबरको चामल निर्यात गरेको तथ्याङ्क
अहिलेपनि राष्ट्रबैंकमा सुरक्षित रहेको छ ।
तर २०४६ सालको राजनीतिक परिवर्तनपछि
उदारीकरणका नाममा भएका कलकारखाना
र उद्योगहरू कौडीको भाउमा बेचिएपछि
अहिले तिनै जापान र दक्षिण कोरियाबाट
चामल आयात गरेर नेपाली जनताले खानु
परेको सत्य वास्तविकतालाई कहिले सम्म
लुकाउने ? राजनीतिक परिवर्तनले मात्र
जनताको पेट भर्न सकिंदैन, राजनीतिक
परिवर्तनले जनताको जीवनस्तरमा सुधार
ल्याउने काम किन आजसम्म भएन ? के
अब त्यसको लेखा जोखा गर्नु पर्दैन त ?

जब रेसका लिखा जाता गया पद्मन तः ।
तत्कालिन माओवादीले चलाएको १०
वर्षे आन्दोलनले मुलुकको विकास क्रमलाई
दशैवर्ष पछि धक्केलेको छ । त्यसबेला
भएका जघन्य अपराधमा संलग्न भएका
तत्कालिन राज्य पक्ष र विद्रोही पक्षलाई
आजसम्म कानुनी कारबाही गरिरहेको छैन ।
बृहत शान्ति सम्भौताको नाममा मुलुकलाई
दण्डहिनताको मार्गतर्फ उन्मुख गराइएको
छ । त्यसबेला पिंडित भएका व्यक्तिहरूले
आजसम्म न्याय पाएका छैनन् भने
पिडकहरू सरकारी उच तहमा पुगेका छन् ।
आन्दोलनका बेला आन्दोलनमा सहभागि
नै नभएका व्यक्तिहरूलाई मारियो गाउँबाट
लखेटियो उनीहरूको अवस्था अहिले कस्तो
छ ? भनेर आजसम्म गठन भएक कुनैपनि
सरकारले खेजिनीति गरेको छैन । के
जनआन्दोलन केही व्यक्तिहरूलाई सत्तामा
पुन्याउन र राज्यको सम्पत्तिमा बहमलुट
मच्चाउनैको लागि मात्र गरिएको थियो त
त्यसको जवाफ अहिले कसले दिने ?

संक्रमणकालिन न्यायसम्बन्धी त्यसलाई
निरूपण गर्न बनाइएको सत्य निरूपण र
वेपता छानविन आयोगहरूले कुनै काम
गर्न नसकेको र त्यस्ता आयोगहरू फेरी
ब्यूँताउने प्रयास गरिएपनि दलगत स्वार्थले
गर्दा ती आयोगहरू बोडमा मात्र भुण्डिएका
छन् । त्यसै विषयलाई चारवटा अन्तर्राष्ट्रिय
मानवअधिकारावादी संस्थाहरूले द्वन्द्वकालिन
घटना छानविनका लागि गठन हुने आयोगमा
राजनीतिक भएको भन्दै वक्तव्य नै निकालेर
चिन्ता व्यक्त गरिरहेका छन् । ती संस्थाले
सत्य निरूपण तथा मेलमिलाप र वेपता
छानविन आयोगमा स्वतन्त्र र निष्पक्ष रूपमा
पदाधिकारी नियुक्त गर्न सरकारसँग माग
गरिरहेका छन् । ती आयोगहरू पहिला
नै गठन गरिएको भएपनि राजनीतिक
हस्तक्षेपका कारण उनीहरूले कुनै कामै
गर्न नसकेर आफ्नो पदावधि समाप्त
पारेका थिए । सरकारले आयोगहरू गठन
गरेपनि आवश्यक कानुनी संरचना बिना
नै आयोगहरू गठन गरेको हुनाले त्यस
आयोगहरूले काम गर्न सकेका थिएनन् ।
अहिले अन्तर्राष्ट्रिय मानवअधिकारावादी
संस्थाहरूले समेत त्यसै विषयमा चिन्ता
व्यक्त गरेका छन् । राष्ट्रिय मानवअधिकार

के आर्थिक संकट नजिकिंदै हूँ ?

• रघुरामजी राजन

अमेरिकाको आर्थिक मन्दी केले सुरु गराउन सक्छ ? विगतमा श्रमबजारमा विस्तार भएपछि पुनः त्यसमा हुने संकुचनले आर्थिक मन्दीको संकेत दिख्यो । त्यस अवधिमा श्रमिकहरू पाउन कठिन हुन्छ, ज्याला उकालो लाग्न सुरु हुन्छ, कपर्सेट नाफाको मात्रा पनि खुम्खिन्छ । फर्महरूले मूल्य बढाउन थाल्छन् । उच्च मुद्रास्फीतिको डरले केन्द्रीय बैंक व्याजदर बढाउँछन् । व्याजदरको वृद्धिले कपर्सेट लगानीलाई असर गर्छ र ती आफ्ना श्रमिक कटौती गर्न बाध्य हुन्छन् । यो बिन्दुमा आइपुर्दा अर्थतन्त्रमा समग्र माग घट्न सुरु हुन्छ । जब उपभोक्ता आफ्नो रोजगारीलाई लिएर चिन्तित हुन थाल्छन्, ती आफूले गर्न खर्च घटाउँछन् । तसर्थ, अर्थतन्त्रको समग्र मागमा झास आउँछ । त्यसपछि कपर्सेट स्टकको मूल्य बढ्न थाल्छ र उत्पादनको थप कटौती हुन्छ । अनि आर्थिक वृद्धिमा उल्लेख्य सुस्तता आउँछ । यही चरणमा आर्थिक मन्दी सुरु हुन थाल्छ ।

यसपछि यो चक्रमा अर्थतन्त्र विस्तारै बँडून सुरु हुन थाल्छ । फर्म आफ्नो स्टक अवमूल्यन गर्न थाल्छन् र उपभोग्य सामग्री उत्पादनमा वृद्धि गर्छन् । त्यसपछि मन्दी हट्छ र केन्द्रीय बैंकले माग वृद्धि गर्नका लागि व्याजदर कटौती गर्छ । तर, यो व्याख्या विगतमा मात्र सही देखिने अवस्था आउँछ । किनभने हिजोआज मुद्रास्फीति निरन्तर न्यून अवस्थामा रहन्छ । यसैले मुद्रास्फीति व्याजदर वृद्धि र त्यसपछिको सुस्तताको विश्वसनीय सूचक रहेन । पछिला आर्थिक मन्दीको कारक मुद्रास्फीतिमन्दा पनि आर्थिक विस्तारको समयमा सकलन भएको अधिक वित्तीय स्रोतले निष्पाएको थियो । सन् २००९ मा स्टक मूल्यको वृद्धिले निष्पाएको परिणाम र पछि सन् २००७-२००८ मा कमजोर धितो ह्वातौ बढ्दा वित्तीय क्षेत्रमा अधिक

ऋणको आर्थिक मन्दीको कारक बने । हुन त ती आर्थिक मन्दीअधि युएस फेडरल रिजर्व (अमेरिका केन्द्रीय बैंकिङ प्रणाली)ले व्याजदर बढाएको थियो । तर, त्यो वृद्धि लक्ष्यमन्दा बढीको मुद्रास्फीतिलाई सम्बोधन गर्न त्याइएको थिएन । बरु फेडरल रिजर्वले मुद्रास्फीति द्वनुअधि नै मुद्रा नीतिलाई सामान्यीकरण गर्न प्रयासमा उत्तर कदम चालेको थियो ।

मुद्रास्फीति आज फेडरल रिजर्वको लक्ष्यमन्दा न्यून छ र विभिन्न कारणाले अग्रीम कडाइ पनि कार्यान्वयन हुने देखिँदैन । अधिलो वर्ष जुन बहत फेडरल रिजर्व व्याजदर वृद्धि गर्ने सुरसार गरिरहेको थियो, त्यस समय अमेरिकी राष्ट्रपति डोनाल्ड ट्रम्पको प्रशासन व्यापार युद्धमा होमियो । सन् २०१८ को आखिरीतिर बजार धर्मराउन थालेपछि फेडरल रिजर्व हुक्कियो । अहिले व्यापार युद्ध अन्य हुने विस्तृत सम्पौताको कुनै ठेगान छैन । अफ, अमेरिकी संसदले ट्रम्पविरुद्धको महाअभियोग औपचारिक रूपमा सुरु गरेको छ । यस्तो अवस्थामा फेडरल रिजर्वले मुद्रा नीतिलाई चाँडे कसिलाल्छ जस्तो लाग्दैन । ट्रम्पले आर्थिक मन्दी देखिएमा त्यसको दोष फेडरल रिजर्व हुने दाबी गरेका छन् । फेडरल रिजर्व व्याजदर वृद्धि गरेपछि आर्थिक गिरावट आउला र त्यसको गम्भीर दोष आफ्नो थालोमा पर्ला भनेर हँचिएको छ । बरु उसले हल्का बढी मुद्रास्फीतिलाई जारी रहन दिने नीति लिएको छ । फेडरल रिजर्वले आर्थिक गिरावटलाई रोकनकै लागि उल्लो सन् २०१९मा तीनपटक व्याजदर कटौती गन्यो । अफ फेडरल रिजर्वले आफ्नो मुद्रास्फीतिसम्बन्धी लक्ष्य उचित भएको भने गरेको छ । फेडरल रिजर्वको खास आशय के हो भने: हालैका वर्षमा लक्ष्यमन्दा न्यून मुद्रास्फीति हासिल भएको छ । यसैले ऊ लक्ष्यमन्दा माथिको मुद्रास्फीतिको अवधि केही समय सहन तयार छ । बरु पछि आवश्यक परेमा हस्तक्षेप गर्ने उसको आशय देखिन्छ ।

यदि उच्च व्याजदर भावी आर्थिक मन्दीको कारक तत्त्व भएन भने अधिक वित्तीय उपलब्धताको भूमिका के होला ? हाम्रो वरपर हेर्ने हो भने हामीले सम्पत्तिको उच्च मूल्य र उच्च ऋण-अनुदान भएका क्षेत्र देख्छौं । यसको एउटा उदाहरण निजी सेयरका सम्पौतालाई नै हेर्न सकिन्छ । अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा कोषले आर्थिक वृद्धि निकै सुस्त रह्यो भने तूलो वित्तीय संकट आउन सक्ने चेतावनी दिएको छ । तथापि व्याजदर न्यून रहँदा र तरलता पर्याप्त रहेमा पनि बुहू क्षेत्रलाई प्रभावित पार्ने समस्या वास्तविक रूपमा प्रकट नभएसम्म हामीले थाहा पाउन सक्दैनै ।

एउटा जवाफ हुन सक्छ: कामबाट श्रमिकको कटौती । त्यो अवस्थाको कारक के हुन सक्छ ? व्यापार युद्धको थप तीव्रताले त्यसलाई निष्पाउनेछ । उदाहरणका लागि यदि व्यापार युद्ध विस्तार भएर अमेरिकाले जापान र युरोपमा उत्पादन हुने वाहनमाथि पनि भन्ताकर बढायो भने त्यस्तो अवस्था निष्पाउनेछ । परिस्थितिको विश्लेषण गर्दा वर्तमान अमेरिकी प्रशासनको यही कार्यकालको बाँकी अवधिमा चीन-अमेरिकाबीच विस्तृत चीन-अमेरिका व्यापार सम्पौता हुने देखिँदैन । चीन र अमेरिकाबीच अहिले एकदमै कम विश्वासको अवस्था छ । यस्तोमा चीनले सम्पौता

यदि विश्वमा सर्वशक्तिमान बन्न चाहने नेताको संख्या कम हुन्थ्यो भने आजको विश्व अर्थतन्त्र अहिलेभन्दा निकै बलियो हुन्थ्यो । दुर्भाग्यवश, आजका कैयनू सर्वसत्तावादी नेतालाई मतदाताले चुनेर सत्तामा पठाएका हुन् ।

● ● ●

निश्चित रूपमा एक बिन्दुमा आर्थिक वृद्धिमा सुस्तता आउनेछ अथवा व्याजदरको वृद्धि हुनेछ र तरलता खुम्खिन्छ । जब त्यस्तो देखिन्छ, वित्तीय युँजी मूल्यमा उल्लेख्य झास आउनेछ । संस्थाका लागि ऋण भुक्तानीमा हुने ढिलाइले कठिनाई थप्छ । त्योसँगै यिनले अर्थिक गिरावट निष्पाउने जोखिम पनि बढ्दै जानेछ । तर, मुद्रा नीतिलाई व्यवस्थित गर्न सकिने अवस्थामा प्रशस्त वित्तीय उपलब्धताले आर्थिक निराशा निष्पाउनेमन्दा पनि आर्थिक गिरावटलाई तीव्रता दिन्छ । त्यसले नै सुधारलाई ढिलो गराउनेछ ।

अब प्रश्न उठ्छ, अहिले आर्थिक वृद्धि गराउन भूमिका खेलिरहेको उपभोक्ता मागरालाई केले कम गराउनेछ ? त्यसको

लागि अमेरिकाले माग गरेजस्तै केही पक्षमा निगरानी गर्न देला भनेर विश्वास गर्न सकिँदैन ।

अफ, चीन-अमेरिकाबीच भविष्यमा हुने छलफलपछि सम्पौतामा हस्ताक्षर हुँदा द्रम्पले २०२०को राष्ट्रपतीय त्रुनाव जिन्ने सम्भावना बढाउँछ कि बढाउँदैन भन्ने कुरा पनि खाल गर्नुपर्छ । भाबी दिनमा पनि चिनियाँहरू द्रम्पको सामना गर्न चाहन्छन् कि द्रम्पमन्दा कम सरक्षणवादी हुने डेमोक्रेटलाई रुचाउनेछन् ? जुनसुकै अवधिमा, व्यापार क्षेत्रमा रहेको अनिश्चिताले केही समयसम्म लगानीलाई निरुत्साहित गर्नेछ र अन्ततः: आर्थिक वृद्धिमा पनि त्यसको असर हुनेछ । आर्थिक मन्दी निष्पाउन सक्ने दोस्रो सम्भावित कारक तत्त्व भूराजनीतिक जोखिम

(नयाँ पत्रिका)

नेपाल इन्स्योरेन्स

Kamaladi, Kathmandu, GPO Box: 3623, Kathmandu, Nepal
Tel: 4221353, 4228690, 4245565/68, nepalininsurance.com.np

Toll Free: 16600161666

72
Years of Excellence
नेपालको पहिलो
बीमा कर्तृपनी

तपाईंको व्यवसायमा साथ दिने सारथी,

जोखिम हाम्रो व्यवसाय तपाईंको ।

निर्धारक रहनुहोस्, निरन्तर अधि बढनुहोस्...

**नेपाल इन्स्योरेन्सको हात
तपाईंको साथ**

Every game. Everything about the game.

साबै देवेल

www.sabaikhel.com

/sabaikhel

info@sabaikhel.com

@sabaikhel

For Advertisement: sabaikhel@gmail.com

राजपा र समाजवादीबीच एकीकरणको अपरिहार्यता किन ?

संगीता रेठी

नेपालको राजनीतिमा प्रदेश २ ले विशेष महत्व राख्ने गरेको छ । अहिले पनि ७ प्रदेश मध्ये ६ प्रदेशमा नेकपाको सरकार छ भने प्रदेश २ मा मात्र गैर कम्प्युनिष्ट सरकार छ । त्यहाँ राष्ट्रिय जनता पार्टी नेपाल र समाजवादी पार्टीले संयुक्त सरकार चलाइरहेको छ । संविधानसभाबाट संघीय गणतन्त्रात्मक संविधान जारी हुँदासम्म यहाँ विभिन्न घटना परिघटनाहरू भइरहे । राजनीतिक मुद्दाका विस्तारले होस् वा विभिन्न भ्रष्टाचार, अनियमितता, सामाजिक कुरिति जस्ता कारणबाट होस् प्रदेश २ अहिले पनि संघीयसो चर्चामा रह्छ ।

संविधान निर्माण प्रक्रियामा आफूहरूलाई सहभागी नबनाएको र आफ्ना मुद्दाहरू नसमेटोको भए र संविधान दिवसको विरोध गर्दै आएका मधेश केन्द्रिय दलहरूले यो वर्ष पनि संविधान दिवसलाई कालो विवासको रूपमा मनाए । संविधान संघीयसो कुनै लिएर सरकारमा सहभागी भएको सामाजवादी पार्टी मौन बसेको अवस्थामा राजपा नेपालले भने प्रदेश २ का विभिन्न ठाँड़मा विरोध जुलूस गर्दै संविधानको विरोधमा कालोपट्टी बाँधको कालो दिवस मनायो । संघीय सरकारमा प्रतिनिधित्व गरेको र प्रदेश २ मा सरकार संचालनमा रहेको समाजवादी पार्टी मौन बस्नु र संघीय सरकारलाई दिएको समर्थन फिर्ता लिएर प्रदेश २ मा समाजवादी पार्टीसँग मिलेर सरकार संचालनमा रहेको राजपाले संविधान दिवसलाई विरोध दिवसको रूपमा मनाउनु आफैमा दुई राजनीतिक दलहरूको आन्तरिक रूपमा रहेको कमजोर सहकार्य हो ।

आफ्ना स्वार्थपूर्तिका लागि सरकार मा सहभागी भएका दलहरूको उर्द्दमा प्रदेश २ का जनताले पहिले जस्तै यो वर्ष पनि संविधान दिवस मनाउन पाएनन् वा मनाएन् ? संविधान स्वीकार्दै सांसद बन्ने र संविधान दिवसको विरोध गर्न एक हिसाबले राजनीतिक

बेइमानी हो । संविधानको सपथ खाएर त्यसको विरोध गरेर सबै मधेशीको मानमर्दन हुने काम त करै यी दलहरूले गरेका छैन भन्ने प्रश्न उठन थालिसकेको छ । संविधान संघीयन गराउँछु भन्दै सरकारमा सहभागी भएका तत्कालीन उपेन्द्र यादव नेतृत्वको पार्टीले अहिलेसम्म संघीयसो कुनै निर्णयमा उपन सकेको छैन । राजपा ने पालले कार्तिक २७, २८ र २९ गतेलाई महा विवशेनको मिति तोको भएपनि अहिलेसम्म त्यसको कुनै तयारी भएको छैन । पहिले समाजवादी पार्टीसँग एकीकरण गर्ने कि महाविवशेनमा जाने भन्ने विषयमा पार्टीभित्रै विवाद सिर्जना भइरहेको छ । यसरी आफ्नै पार्टीलाई व्यवस्थित रूपमा अगाडि बढाउन नसकेको दलले प्रदेशको विकासका लागि कसरी काम गर्न सक्छ सोचीय विषय हो ।

राष्ट्रिय जनता पार्टी, नेपाल गठन भएको साथै २ वर्ष भयो । यो अवधिमा अध्यक्षमण्डलमा रहेका ६ जना सदस्य को अध्यक्ष बन्ने चक्र पनि पूरा भएको छ । पार्टी गठन भएदेखि २० महिनासम्म महन्थ ठाकुर अध्यक्ष मण्डलको संयोजक भएर काम गरे । उनीमाथि पार्टीमा अनियमितता गरेको, पार्टीमा पदाधिकारी नियुक्ति जथाभावी गरेको लगायतका आरोप लगाएर चक्रीय प्रणाली अनुस्प नेतृत्व गर्ने भन्दै २/२ महिनाका लागि सदस्यहरू अध्यक्षमण्डलका अध्यक्ष भएर पार्टीको नेतृत्व गरे । असोज ६ गतेदेखि पुनः ठाकुरलाई संयोजकको जिम्मेवारी दिइएको छ । ६ पार्टी मिलेर बनेको राजपा नेपाल अहिलेसम्म पनि भित्रै रूपमा संगठित र एकीकृत हुन सकेको छैन । ६ पार्टी मिलेर को छ तर ६ पार्टीको शीर्ष नेतृत्वको मन अहिलेसम्म मिलेर सकेको छैन । पार्टीमा लागू गरिएको चक्रीय प्रणालीले पार्टीलाई कुनै फाइदा पुन्याउन सकेको छैन । ६ जने अध्यगमण्डलका सदस्यहरू पालै पालै अध्यक्ष भए पनि पार्टीको मुख्य कार्यभर 'एकताको पहिलो महाविवेनश' गराउन सकेको छैन । अहिले पनि राजपा नेपालमा ६ वटै पार्टी रहेको महसुस हुन्छ । आ-आफ्नो स्वार्थअनु सार काम गर्नु, आ-आफ्नो गुट चलाउनु आदि कारणले राजपा भित्रको विवाद उत्कर्षमा पु

गेको छ । पार्टी एक भएपनि कार्यकर्ताको व्यवस्थापन, संगठन निर्माण जस्ता विषयलाई पूर्णा दिन सकेको छैन ।

चुनावमा सहकारी गरेका राजपा नेपाल र समाजवादी पार्टीबीच एकीकरण गर्ने चर्चा चलेको पनि लामो समय भयो तर अहिलेसम्म कुनै निर्णयमा उपन सकेको छैन । राजपा ने पालले कार्तिक २७, २८ र २९ गतेलाई महा विवशेनको मिति तोको भएपनि अहिलेसम्म त्यसको कुनै तयारी भएको छैन । पहिले समाजवादी पार्टीसँग एकीकरण गर्ने कि महाविवशेनमा जाने भन्ने विषयमा पार्टीभित्रै विवाद सिर्जना भइरहेको छ । यसरी आफ्नै पार्टीलाई व्यवस्थित रूपमा अगाडि बढाउन नसकेको दलले प्रदेशको विकासका लागि कसरी काम गर्न सक्छ सोचीय विषय हो ।

मुझ समान भएका राजपा

समाजवादीबीच एकीकरण गर्नुको कुनै विकल्प छैन । आफू सत्ताको स्वार्थ चाहिरा छो र जनतालाई भ्रममा राखिराख्ने हो भने यी दलहरूको पतन हुने स्थिति धेरै टाढा छैन । मधेशको नाममा भ्रम फैलाएर राजनीतिक सिंडी चढने बाटो तयार बनाउनु र त्यहाँका अशिक्षित र गरिब जनतालाई बर्षेसम्म यो संविधानले मधेशलाई विभेद गरेको छ भने भ्रममा राख्ने राजनीतिक अधर्म हो । यही अवस्थामा दोधारे नीति लिएर बसिरहने हो भने प्रदेश २ अन्य प्रदेशको तुलनामा भन् भन् पछाडि पर्दै जाने निश्चित छ । विभिन्न सूचकांकहरूमा अत्यन्त दयनीय अवस्थामा रहेको प्रदेश २ लाई माथि उठाउने जिम्मेवारी यही राजपा र फोरमको काँधमा छ । त्यसैले दलहरूले एकीकरण गरी प्रदेशको विकासमा आफ्नो ध्यान केन्द्रित गर्न जस्ती छ । अहिले प्रदेश २ आन्तरिक रूपमा कमजोर र बाह्यरूपले असफल भइसकेको छ । यो अवस्थामा प्रदेशलाई मुक्ति दिने भएपनि राजपा र समाजवादीको एकीकरण अपरिहार्य छ । (मधेश दर्पण फिचर सेवा)

सरकारले केही राम्रा काम समेत गरेको भएपनि त्यस्ता राम्रा काम भन्दा गफ हल्लाले गर्दा राम्रा काम ओफेलमा परेका छन् । अहिले ओली सरकारले आपूर्ते पाएको अवसरलाई सुदूपयोग गर्दै जनताको नजरमा राम्रो काम गरेर देखाउने अवसर पाएको छ, त्यो हो भएर तले मिथेको नेपालको भूमिकाट सेना फिर्ता गरेर नेपालको नक्साभित्र त्यो भूमिलाई राख्नै कालापानी, लिपियाधुरा, लिपुलेक लगायतका ठाँडूहरूमा नेपाली सुरक्षाबलको स्थापना गरी आफ्नो भूमिको सुरक्षा गर्ने । सीमा विवाद एउटा कर्मचारी र पार्टीका नेता तथा कार्यकर्ताहरूसे समाधान गर्ने विषय होइन, त्यो विवाद कुट्टीनिक र राजनीतिक तवरमै स्वयम् प्रधानमन्त्री स्तरबाटे दुँयाइनु आवश्यक छ । सीमा विवाद दुँयाइने यो भन्ना राम्रो अवसर नेपाल र नेपाली जनताको लागि अर्को हुने सकैदैन किन कि अहिलेको सरकारले राजपाको विवादको समर्थन

ठहरिन सक्छ ।

रहेको छ भने सीमा विवादका विषयमा प्रमुख प्रतिपक्षी दल लगायत अन्य सबै दलले राष्ट्रिय सहमति गरेका छन् । सीमा विवादको समस्याको समाधानमा सरकारले गर्ने हरेक निर्णयमा सबै राजनीतिक दल र नेपाली जनता सरकारको साथमा रहेका हुनाले अब ओली सरकारले खुद्दा नक्माई सिधै प्रधानमन्त्री स्तरमै सीमा विवाद सही रूपमा दुँयाएर प्रधानमन्त्री ओलीले आफू राष्ट्रवादी भएको प्रमाणित गर्न सक्नुपर्दछ उनलाई आफू राष्ट्रवादी प्रमाणित गर्न अवसर यो भन्दा उत्तम अर्को हुन सक्दैन । त्यसैले अब उनले पाएको अवसरकारे सदूपयोग गर्न सकेमात्र उनी प्रधानमन्त्री भएको सार्थकता नेता तथा कार्यकर्ताहरूसे समाधान गर्ने विषय होइन, त्यो विवाद कुट्टीनिक र राजनीतिक तवरमै स्वयम् प्रधानमन्त्री स्तरबाटे दुँयाइनु आवश्यक छ । सीमा विवाद दुँयाइने यो भन्ना राम्रो अवसर नेपाल र नेपाली जनताको लागि अर्को हुने सकैदैन किन कि अहिलेको सरकारले राजपाको विवादको समर्थन

चाँगुनारायण नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
खरिपाटी, भक्तपुर, ३ नं. प्रदेश नेपाल

चाँगुनारायण नगरपालिकाको नगरबासीहरूको लागि सूचना !

- पञ्चीकरण सम्बन्धी सम्पूर्ण घटनाहरू घटेको ३५ दिन भित्र अनिवार्य रूपमा नजिकको बडा कार्यालयमा गएर गर्ने गराँ ।
- ५ वर्षा भन्दा माथिका सबै बालबालिकाहरूलाई अनिवार्य विद्यालय पठाउने गराँ ।
- नगर क्षेत्र भित्र व्यापार व्यवसाय सञ्चालन गर्दा अनिवार्य रूपमा व्यवसाय स्थापना र सञ्चालन गर्ने गराँ ।
- आफ्नो बस्तुभाउहरू सडक तथा ऐतिहासिक सम्पदाहरूको सधै सरसफाई गराँ ।
- निजी आवास निर्माण गर्दा नगरपालिकाबाट नक्सा पास गरेर मात्र निर्माण गर्ने गराँ ।
- बालबालिका र जेष्ठ नागरिकहरूलाई विभिन्न रोगहरूको संक्रमणबाट बचाउन अनिवार्य खोप लगाउने गराँ ।
- समयमै कर तिरी जिम्मेवार नागरिकको परिचय दिँँ

उंगीन खबर

नेपाली टिमले लर्डसमा क्रिकेट खेल्ने

नेपाली राष्ट्रिय क्रिकेट टिमले 'क्रिकेटमा मक्का' मानिने विश्वकै पुरानो क्रिकेट मैदान लर्डसमा क्रिकेट खेल्ने भएको छ । मेरिलेबोन क्रिकेट क्लबको 'लिंगेसी दुर' अन्तर्गत नेपालले इंग्लियान्डस्थित लर्डस मैदानमा क्रिकेट खेल लागेको हो ।

नेपाल र एमसिस

कर्पोरेट

- ग्लोबल आइएमई बैंकको 'जन्मभूमि घरकर्जा'

Global IME Bank
ग्लोबल आइएमई बैंक लि.

ग्लोबल आइएमई बैंकले वैदेशिक रोजगारमा गएका तथा विदेशमा बस्ने नेपालीलाई लक्षित गरी 'ग्लोबल आइएमई जन्मभूमि घरकर्जा' योजना ल्याएको छ। योजनाअन्तर्गत वैदेशिक रोजगारमा गएका कामदार तथा विदेशमा बस्ने नेपाली र उनका परिवारका सदस्यलाई आवश्यक कागजात पेस गरेको तीन दिनभित्र कर्जा उपलब्ध गराइनेछ।

न्यूनतम व्याजदरमा सुलभ र सहज रूपमा प्राप्त गर्न सकिने जन्मभूमि घर कर्जाले रेमिट्यान्सलाई बैंकिङ चानलबाट भिन्नाउन मद्दत पुग्ने बैंकको विश्वास छ। बैंकका सबै शाखाबाट लिन सकिने जन्मभूमि घरकर्जासम्बन्धी थप जानकारी ग्लोबल रेमिटका विभिन्न देशमा रहेका कार्यालय तथा बैंकको वैदेशिक सम्पर्क कार्यालयबाट प्राप्त गर्न सकिने बैंकले ज्याएको छ।

- सिन्धुलीमा टेलिकमको फोरजी पर्वद्वन्द्व कार्यक्रम

देशभर फोरजी सिम वितरण, परिवर्तन र स्तरोन्नति कार्यालाई अभियानका रूपमा सञ्चालन गरिरहेको नेपाल टेलिकमले सिन्धुलीमा व्यवसाय प्रवर्द्धन कार्यक्रम गरेको छ। कम्पनीले राइड थ्रु सिन्धुलीमाडी र सांस्कृतिक कार्यक्रमको अवसरमा सिन्धुलीका स्थानीयलाई सिम वितरण गर्नुका साथै सेवा तथा छुटबारे अन्तर्क्रिया कार्यक्रम गरेको हो। सिन्धुलीको मूलकोट, खनियाखर्क, सिन्धुलीमाडी र बलेनीका स्थानीयमार्फ कार्यक्रम गरिएको कम्पनीले जानकारी दिएको छ।

समृद्ध सिन्धुली अभियानद्वारा विजय उत्सवका रूपमा आयोजित साइकल (यालीका अवसरमा टेलिकमले कार्यक्रम गरेको हो)। संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उद्ययनमन्त्री योगेश भट्टराईले पशुपतिनाथ परिसरबाट कम्पनीको लोगो अंकित भण्डा भएको साइकल कुदाएर उद्घाटन गरेको (याली र सांस्कृतिक कार्यक्रममा कम्पनीले सिम वितरण तथा व्यापार प्रवर्द्धन कार्य गरेको हो)। (यालीमा विश्व साइकल यात्री पुऱ्यक शाहसमेत सहभागी थिए।

कम्पनीले सहप्रायोजन गरेको साइकल न्यालीका क्रममा मूलकोट र सिन्धुलीमाडीमा सम्पन्न सांस्कृतिक कार्यक्रममा कम्पनीको स्टल राखी सेवा प्रवर्द्धनका कार्य गरिएको थिए।

- एनसेलको 'रिचार्जमा चमत्कार'

एनसेलले नयाँ योजना 'रिचार्जमा चमत्कार'बाटे जानकारी दिँदै टिमी कार्यक्रम र आफ्नो फेसबुक पेजमार्फत पाँच भाग्यशाली कोड घोषणा गरेको छ। घोषणा गरिएको प्रत्येक कोड नम्बर बाहकले जनही २ लाख रुपैयाँ पुरस्कार जितेका छन्।

आफ्नो कस्टमर लोयल्टी योजनाअन्तर्गत एनसेलले १ मिसिरदेखि सञ्चालन गरेको 'रिचार्जमा चमत्कार' योजनाअन्तर्गत हरेक योग्य ग्राहकले प्रत्येक हप्ता २ लाख र प्रत्येक महिना ९० लाख रुपैयाँ जित्ने बताइएको छ।

एनसेलका प्रिपेड र पोस्टपेड ग्राहकले हप्तामा १ सय रुपैयाँ वा यसभन्दा बढीको रिचार्ज गरी योजनमा सहभागी हुन सक्नेछन्। प्रत्येक रिचार्जमा एक विशेष कोड एसएमएसमार्फत प्राप्त हुने र सोही कोडका आधारमा विजेता चयन गरिने बताइएको छ। पुरस्कारका लागि कोड सुरक्षित राख्नुपर्ने एनसेलले ज्याएको छ।

- एनएमबि बैंकको 'बलुनिङ एन्ड रिभर्स बलुनिङ' घरकर्जा सुविधा

एनएमबि बैंकले घरकर्जा सुविधाअन्तर्गत एनएमबि बलुनिङ एन्ड रिभर्स बलुनिङ योजना सुरु गरेको छ। योजनाअन्तर्गत बैंकमा घरकर्जा सुविधा लिन चाहने ग्राहकले आफ्नो आवश्यकताअनुसार सम-मासिक किस्ता (इफआई) बुझाउने विधि चयन गर्ने सक्नेछन्।

बलुनिङ सुविधाले घरकर्जा लिने ग्राहकलाई लिएको सम्पूर्ण कर्जाको सँवा पुनः भुक्तानीका लागि छनोट गर्ने अवसर प्रदान गर्छ, जसमा

NMB BANK
एनएमबि बैंक

तिर्नुपर्ने किस्ताको केही अंश सम-मासिक किस्ताबन्दीका दरले तिर्ने जाने र बाँकी हिस्सा वार्षिक रूपमा एकमुष्ट दरले तिर्ने पाउने सुविधा उपलब्ध हुने बताइएको छ।

त्यस्तै, रिभर्स बलुनिङ सुविधाले घरकर्जा लिने ग्राहकलाई लिएको सम्पूर्ण कर्जाको सँवा पुनः भुक्तानीमा छनोट गर्ने मौका दिन्छ, जसअनुसार ग्राहकको रोजाइ र आवश्यकताबमोजिम प्रत्येक ५ देखि १० वर्षको अवधिमा मासिक किस्ता कम गर्दै लान सकिनेछ। एनएमबि लाल १६ वटा शाखा, १२८ एटिएम र ५ एक्सटेन्सन काउन्टरमार्फत वित्तीय सेवा प्रदान गर्दै आइरहेको छ।

- श्री लालीगुराँस बहुउद्देशीय सहकारीको साधारणसभा सम्पन्न

पुल्योकस्थित श्री लालीगुराँस बहुउद्देशीय सहकारी संस्था लिमिटेडको २०३० वार्षिक साधारणसभा सम्पन्न भएको छ। पूर्वप्रधानमन्त्री तथा समाजवादी पार्टीका संघीय परिषद अध्यक्ष डा. बाबुराम भट्टराईको प्रमुख आतिथ्यमा सम्पन्न सभाले वार्षिक वित्तीय विवरणलगायत प्रतिवेदन पारित गरेको छ।

सभामा संस्थाका अध्यक्ष अमरदास श्रेष्ठले संस्थाको आव ०७५८७६ मा सहकारीले गरेको उपलब्धि, भावी योजना, सम्भावना र भविष्यका चुनौतीबाटे चर्चा गरेका थिए। कार्यक्रममा संस्थाका संचय एवं प्रमुख कार्यकारी अधिकृत सुरेन्द्र भण्डारीले देशभर सञ्चालित करिब ३५ हजार सहकारीमध्ये श्री लालीगुराँस बहुउद्देशीय सहकारी उत्कृष्ट संस्थाका रूपमा पहिचान बनाउन सफल रहेको बताए।

संस्थाले समाजिक उत्तराधित्वअन्तर्गत बहुउद्देशीय लगानीअन्तर्गत स्वास्थ्य क्षेत्रफल ललितपुरको तालिखेखा लालीगुराँस हस्पिटल प्रालि, शिक्षा क्षेत्रफल नयाँबानेश्वर शंखमूलमा श्री लालीगुराँस उच्च मावि/कलेज, डेरी परियोजनातर चितवन खेरहनीमा श्री लालीगुराँस डेरी फार्म एन्ड रिसर्च सेन्टर, उर्जा क्षेत्रफल सिन्धुपाल्योक, लार्यामा भैरवकुण्ड हाइड्रोपावर लिमिटेडलगायत संघ संस्थामा लगानी गरेको संस्थाले ज्याएको छ।

- थापाले जिते सिटी एक्सप्रेसको पहिलो महिनाको १ लाख

सिटी एक्सप्रेसले सञ्चालन गरेको लखपति एक्सप्रेस २०७६-न यति न उति सिधै लखपति योजनाअन्तर्गत जापानमा कार्यरत बाग्लुङ्का गोबिन्दबहादुर थापाले पहिलो महिनाको १ लाख रुपैयाँ जितेका छन्।

कम्पनीले बुधबार एक कर्यक्रमबीच योजनाको विजेता घोषणा गरेको हो। उनले लक्ष्मी ड्रमार्फत योजनाको उपहार नेपालमा उनकी छोरी सिर्जना थापालाई हस्तान्तरण गरिएको कम्पनीले जानकारी दिएको छ।

कम्पनीको ३० मिसिरसम्म लागू हुने योजना अवधिभर सिटी एक्सप्रेसमार्फत रकम पठाउने ग्राहक योजनामा सहभागी हुन सक्नेछन्। हालसम्म दैनिक उपहार योजनाअन्तर्गत ६ सय ३० जनाले २ सय रुपैयाँको मोबाइल टप अप, साप्ताहिक रूपमा आठजानाले १० हजार रुपैयाँ जितेको हो।

- सिभिल क्यापिटलमा दुगेल

सिभिल क्यापिल मार्केट लिमिटेडको प्रमुख कार्यकारी अधिकृत (सिइओ)मा भनकराज दुगेल नियुक्त भएको छन्। दुगेल नेपाली बैंकिङ तथा वित्तीय क्षेत्रमा २५ वर्षदेखि सक्रिय छन्।

सिभिल क्यापिल मार्केटको व्यवस्थापनको नयाँ नेतृत्वले संस्थाको कार्यालीमा सुधार गर्दै ग्राहकलाई नवीनतम सेवा तथा सुविधा प्रदान गर्ने सिइओ दुगेलले बताए।

कला/ साहित्य

- डा. सुन्दरमणि कड्किए, सुरेन्द्र भण्डारी पड्किए

काठमाडौं। गोरखा एक्सप्रेस साप्ताहिकले 'स्वाभिमानले बाँच्छ देश' नामक गोली अयोजना गरेको छ। सोही अवसरमा राष्ट्रवादी राजनीतिक जनजागरण अभियानले माई ग्रेटर नेपाल पुस्तकका लेखकहरूलाई सम्मानित गरेको छ।

उक्त कार्यक्रममा डा. सुन्दरमणि दीक्षित, बरिष्ठ पत्रकार ध्रुवहरि अधिकारी, प्रारिता उपाध्याय, बरिष्ठ अधिवक्ता सुरेन्द्र भण्डारी, प्राप्रियम्बद्ध आचार्य, बरिष्ठ पत्रकार तीर्थ कोइराला, नागरिकता अभियन्ता साध्यबहादुर भण्डारी, युवाकवि शशी श्रेष्ठले स्वाभिमान जगाउन पर्ने र स्वाभिमानले देश बाँच्छ भन्ने विषयमा प्रकाश पाउने भएको थियो।

कार्यक्रमको सुरुमा स्वागत मन्तव्यसहित युवा कवि शशी श्रेष्ठले बोल्यु भएको थियो। शशी श्रेष्ठले स्वाभिमान जगाउन गाँँ, सहरलाई जोड्नुपर्छ र सबैले समान अवसर पाउने हो भने स्वाभिमान जाने बताइन्। डा. सुन्दरमणि दीक्षितले कुरो कालापानी क्षेत्रको हो। नेपाली भूभाग मिचिएकोमा सरकार मौन बस्तु हुन, कूटनीतिक माध्यमबाट नेपाली भूभागको सुरक्षामा विशेष ध्यान दिनुपर्छ। स्वाभिमान घरघरबाट जानुपर्छ, छोराछोरी विदेश नगाएको घर पाउन सकिन भने

परिचालन...

राष्ट्रिय गौरवका आयोजना देखि लिए सडक सुधार र सर्वतका कार्यहरू कहिलै पनि तोकिएको समय सीमा भित्रा सम्पन्न हुन नसकिरहेको अवस्थामा प्रधानमन्त्रीले यस्तो निर्देशन दिएका हुन्। राजनीतिक संरक्षणमा ठेका दिइने गरेको र ठेकेदारहरूलाई राजनीतिक दलहरूले संरक्षण गर्ने गरेका हुनाले समयमै कुनैपनि कार्य सम्पन्न हुन नसकेका कारण लागत मूल्यमा भारी मात्रामा बृद्धि गरिने गरेको छ। दुला दुला आयोजनाहरूको ठेका लिने व्यापक हरू राजनीतिक दलके नेता तथा कार्यकर्ताहरू रहेका र उनीहरूको सत्तासँग रिहै सम्पर्क हुने भएकाले निर्धारित मितिमा आयोजनाहरू पूरा नहुने रोग धेरै पहिला देखि कै भएपनि आजसम्म त्यस्ता ठेकेदारहरू माथि कुनै कारबाही नभएको बरु उल्टो समयावधि

समाजवादी...

केही दिन पहिला समाजवादी पार्टीको केन्द्रीय परिषद्को बैठक समेत बसेको थियो। सो बैठकमा समेत सरकारबाट बाहिरिने वा सरकारमै बसिरहने भनेमा विवाद उत्पन्न भएके बेला स्वास्थ्यमन्त्रीलाई अर्को मन्त्रालयको जिम्मेवारी दिइएको र सरकारमा जानु अधि प्रधानमन्त्रीसँग भएको दुई बुँदे सहमतिको समेत उल्लंघन भएकाले तत्काल सरकार छोड्नु संघीय परिषद्का अध्यक्ष समेत रहेका डा. बाबुराम भर्हाराईले पार्टीमा दबाव दिइरहेका बेला समाजवादी पार्टीको बैठकले तत्काल सरकार नछोड्ने र सरकारसँग वार्ता गर्न भन्दै सरकारसँग वार्ता गर्न बैठकले पार्टी अध्यक्षद्वय उपेन्द्र यादव, डा. बाबुराम भर्हाराई, बरिष्ठ नेता अशोक राई र राजेन्द्र श्रेष्ठलाई वार्ता गर्ने जिम्मेवारी दिइएको छ। बैठकले मन्त्रिपरिषद्को हेरफेरमा समेत असहमति जनाएको भन्दै यस विषयमा आफ्नो पार्टीसँग कुनै छलफल समेत नगरेको प्रष्ट पारेको छ।

उपप्रधानमन्त्री यादवको मन्त्रालय हेरफेर

प्रताणका...

आफ्नो राजनीतिक नक्साभित्र राखेर नक्सा प्रकाशित गर्नुको उद्देश्य के? संविधानको घोषणा भएपछि ६ महिना सम्म नेपाललाई नाकाबदी गरेर नेपाली जनताको मनमा चोट पुऱ्याएको भारतले फेरी अहिले नेपाली भूमिमा आफ्नो सेना राखेर नेपाली भूमि नै आफ्नो नक्साभित्र राख्नु भारतको विस्तारवादी निर्णयको छ। नेपाली यादवको निर्णयको उद्देश्य उपेन्द्र यादव, डा. बाबुराम भर्हाराई, बरिष्ठ नेता अशोक राई र राजेन्द्र श्रेष्ठलाई वार्ता गर्ने जिम्मेवारी दिइएको छ।

भारत जहिलेसुकै पनि नेपाललाई आफ्नो अधिनामा राख्न चाहाउन्। त्यसैको जीवनसँग पारवहन सम्भौता गरेपछि नेपालसँग भारत रिसाएको र नेपालको भू भागलाई आफ्नो नक्साभित्र राखेको हुनसक्छ। कालापानी, लिपियाधुरा र लियुलेक नेपालको भू भाग हो नेपालसँग भएका प्रमाणहरूले त्यसको पुष्टि गरिसकेको हुनाले अब ती क्षेत्रबाट भारतीय सुरक्षाकर्मी हटुपर्दछ। भारतले आफ्नो गल्ली भएको भन्दै आफ्नो राजनीतिक नक्साबाट नेपालका भू भागलाई हटाउपर्दछ। भारत नेपालमन्दा २२ गुणा दुले मुलुक हो। आफ्नो भू भागलाई राप्रोसँग समालन नसक्नु नेपालको कमजोरी हो। कमजोरी हो भद्रैमा भारतले नेपालको भू भाग माथि हस्तक्षेप गर्न पाउँदैन।

जो अंगुवा...

आयुक्तसँग बयान समेत लिईसकेको भएपनि अहिलेसम्म उक्त कार्य अनुसन्धानकै क्रममा रहेको छ। बनेत यसको रहाँदा अनियमिता गरेको र अकुल सम्पति कमाएको देखिएपछि प्रधानमन्त्री कार्यालय अन्तर्गत रहेका सम्पति शुद्धीकरण विभागले नियन्त्रण गर्ने संघीयनिक निकायका प्रमुख आयुक्त नै सम्पति आर्जन गर्ने क्रममा मुछिएर सम्पति रोकका भएको सायद यो नै पहिले घटना होला।

सम्पति शुद्धीकरण विभागका अनुसार अहिले

गरेको सम्पति खोजिन भइरहेको र सम्पूर्ण तथ्यहरू केलाएर छानिवन गरी आगामी

दफा ५९ को (८) बमोजिममा नै भएका छैनन्। ठेका पट्टामा एउटै ठेकेदारले धेरै ओगट्टन प्रवृत्तिले गर्दा काममा ढिलाई हुने गरेको प्रष्ट रूपमै देखिन्छ। सार्वजनिक ऐनको दफा ५९ को ८ दफामा सार्वजनिक निकायसँग सम्पैता गर्नेले सम्भौता बमोजिम काम सुरु नगरेका वाविचैमा छोडेमा वासम्भौता अनुसारको कामको प्रगति नभएको अवस्थामा ठेकेदारले राखेको जमानत रकम जफत गर्न सकिने व्यवस्था रहेको छ। ठेकेदारहरूले ठेका लिई संकेप्ति २० प्रतिशत रकम विवालन खर्च भनेर भुक्तानी लिने र सो परिचालन रकम सम्बन्धित कार्यमा नलगाई अन्य कार्यमा लगाउने गरेको सरकारी कर्मचारीहरूलाई थाहा हुँयाहुँदै पनि त्यस्ता ठेकेदारहरू माथि कारबाही नहुने र जमानत रकम समेत जफ नगरिनुले काममा ढिलाई हुने

पछि पार्टीमा दुई धार देखिएको छ। डा. बाबुराम भर्हाराई पक्षले तत्काल सरकार छाड्नुपर्ने पक्षमा छन् भने यादव निकट केही नेताहरू भने सरकार छोडिलाई र पक्षमा कुनै पहल नै नगरेको भन्दै करिब ६ महिना अधि नै सरकारलाई दिइएको समर्थन फिर्ता लिएको छ। राजपा र समाजवादी पार्टीले सरकारलाई दिइएको समर्थन फिर्ता लिएपनि आली नेतृत्वको सरकारलाई कुनै संकट आउँदैन। नेकपा एकलै सँग स्पष्ट बहुमत रहेकोले र संविधान संशोधनको पक्षमा राजपा र समाजवादीको अवश्यकता पर्न दुँदा नेकपाले आफ्नो स्वार्थ अनुसार मात्र अधि बढ्दै रणनीति लिएको देखिन्छ। संविधान संशोधन गर्ने विषयमा राजपा र समाजवादीले समर्थन गर्न सक्ने विश्वास नेकपाले लिएको हुनाले उसले यी दुवै पार्टीलाई ललीपूर्ण भने देखाउन छोडेको छैन।

समाजवादी पार्टीले भने अब भोली हुने उपनिर्वाचन पछिमात्र प्रधानमन्त्रीलाई संविधान संशोधनको लागि अलिमेटन दिने र संविधान संशोधनको प्रयास नभएको खण्डमा मात्र सरकार छोड्ने भएकाले समाजवादी पार्टी रुखमा भुपिडरहने भएको छ। अर्कोतर्फ राष्ट्रिय बताउँदै आएका छन्। समाजवादी पार्टी सरकारमा सामेल हुँदा संविधान संशोधन गर्नुपर्ने सहमति भएकाले आफूहरू सरकारमा गएको बताउँदै आएका भएपनि प्रधानमन्त्री ओली र सत्ताधारी दलका नेताहरूले अवश्यकता अनुसार संविधान संशोधन हुन सक्ने बताइरहेका छन्। अर्कोतर्फ राष्ट्रिय

भारतले आफ्नै भू भाग राप्रोसँग समालन नसकेको अवस्थामा नेपालको भू भाग कब्जा गर्ने खोजे सौच नै गलत रहेको छ।

सीमा विवाद पुरानो भएपनि भारतले आफ्नो नक्साभित्र नेपालको भू भाग राखेर आफ्नो राजनीतिक नक्सा प्रकाशित गरेको यो पहिलो पटक भएकाले अब नेपाल सरकारले कुट्टीतिक माध्यम र राजनीतिक तवरमै यो समस्याको समाधान खोज्नु उपयुक्त हुनेछ। सडकमा उत्क्रिमा र नारा जुलुस लगाउँदैमा समस्याको समाधान हुन सक्वैन। भारत नेपालमाथि जहिलेसुकै पनि फुटाउ र राज गर भन्ने पक्षमा रहेको उसको विगतको चत्रिरेले देखाइसकेको छ। त्यसको अनुभव हाम्रा राजनीतिक दलका नेताहरूले गरिसकेको हुनाले पछिलो समयमा उत्पन्न भएको सीमा विवाद र त्यसका नेताहरूले गर्ने आपार्टमेन्ट र राजनीतिक सहमति समेत बनेको छ। राजनीतिक परिवर्तनपछि हाम्रा राजनीतिक दलहरूले राजनीतिक सहमति गरेपछि नेपाल कम्पनी विवाल नेतृत्वको छ। नेपाल र भारतबीच धेरै किलोमिटर खुल्ला सिमाना भएकाले बेला बेलामा भारतले सीमा अतिक्रमण गर्ने गरेको हुनाले अब नेपाल भारत सीमामा नेपालका सुरक्षाकर्मीहरू समेत तैनाथ गरी आफ्नो भूमिको रक्षा गर्नुपर्ने अवस्था देखिएको छ। भारतले नेपाल भारत सीमामा आफ्ना सुरक्षाकर्मी राखेको छ अब हाम्रा पनि आवश्यक छ। लडाई भगडा गरेर समस्याको समाधान हुन सक्ने अवस्था अहिले नभएकाले कुट्टीतिक र राजनीतिक तवरमा प्रमाणका आधारमा हाम्रो भूमिको सुरक्षा गर्ने प्रमुख बहिरहेको छ। भारतले नेपालको समाधानको पक्षमा सबै राजनीतिक दलहरूबीच राजनीतिक सहमति समेत बनेको छ। राजनीतिक परिवर्तनपछि हाम्रा राजनीतिक दलहरूले राजनीतिक सहमति गरेपछि नेपाल कम्पनी विवाल नेतृत्वको छ। नेपाली सरकारलाई काम गर्न नेपाली सरकारले सीमा विवाद समाधान गरी आफ्नो भूमिको रक्षा गर्ने भन्ने चाहिरहेकाले सरकारले उच्च मनोबल लिएर भारतार्थमा प्रमाणका आधारमा कुरा गर्न सक्नुपर्दछ। उच्च भावनाका आधारमा शिर ठाडो पारेर आफ्ना कुरा राख्न उच्च बोली रेत भन्ने कमजोरी समेत परावहन सम्भौता भएको र त्यो कार्यान्वयनको चरणमा रहेको छ।

पछिलो दिनहरूमा हाम्रो भू भाग फिर्ता लेऊ भन्ने केही भनाईहरू सार्वजनिक

बस्नेतको सम्पत्तिको खोजिन भइरहेको र सम्पूर्ण तथ्यहरू केलाएर छानिवन गरी आगामी पुष भित्रमा अनुसन्धान सक्रियाकार अदालतमा मुद्दा दायर गर्ने भएको छ। बस्नेतको बाटोदार तथा व्यवसायिक सम्पत्ति रोकका गरेको छ। भ्रष्टाचार नियन्त्रण गर्ने संघीयनिक निकायका प्रमुख आयुक्त नै सम्पत्ति आर्जन गर्ने क्रममा मुछिएर सम्पत्ति रोकका भएको सायद यो नै पहिले घटना होला।

सम्पति शुद्धीकरण विभागका अनुसार अहिले

गरेको सत्य वास्तविकता हो। अब ठेकेदारसँग सम्पैता गर्दा परिचालन खर्च वापत् विडने

२० प्रतिशत रकम दिन बद गरेर ठेकेदारलाई काम सुरु गरेपछि मात्र त्यस्ता रकम विडनु उपयुक्त हुनेछ। एउटै ठेकेदारलाई धेरै ठेका दिइदा त्य